Inspreken gemeenteraadsvergadering 26 september 2024

Deze inspreekbeurt gaat over “simpel houden en verbeteren in plaats van afbreken”.
Wij hebben een pakket aan maatregelen samengesteld dat wij graag vanavond aan de raad willen aanbieden; dit pakket heeft deze stelling ook als uitgangspunt. Het pakket bevat een zienswijze, gewijzigde documenten voor de subsidies 2025 en een eerder aangekondigd alternatief plan. Wij zetten hierop in omdat wij geloven dat dit de oplossingen brengt die zowel De Bolder als de gemeente voor ogen hebben. Wij geloven in onze subsidierelatie en in een gedegen, gespreide aanpak om tot verbeteringen te komen. De Bolder is overigens al gestart met het verbeterproject.

Wij verzoeken de raad om bij de beoordeling van de documenten extra aandacht te besteden aan die onderdelen waar wij een beroep doen op de besluitvormende bevoegdheid van de raad; onderdelen die in samenhang moeten worden gezien met de aanstaande begrotingsbesprekingen voor 2025. Dat is ook de reden waarom wij het vanavond aanbieden, zodat wij nog op tijd zijn en het bij deze begrotingsonderhandelingen kan worden meegewogen.

Allereerst heb ik twee huishoudelijke mededelingen die voortvloeien uit de teksten van de beantwoording van de raadsvragen over het thema dorpshuizen. De eerste huishoudelijke mededeling betreft de vrijwilligers. In de beantwoording wordt gesteld dat De Bolder nog in een brief aan de raad haar standpunt over vrijwilligers uiteen zal zetten. Dit is niet juist; wij hebben al in een eerder stadium en in eerdere reacties en memo’s aan de raad aangegeven dat De Bolder een organisatie is die meerdere functies voor of namens de gemeente “uitoefent” en dat daar onderdelen bij zijn die niet onder de vrijblijvendheid van het vrijwilligerschap kunnen worden uitgevoerd. Een multifunctioneel pand runnen, van waaruit ook andere professionele organisaties hun werkzaamheden verrichten, vraagt om een professionele aanpak. De mate waarin; lees: met hoeveel fte, dit zou moeten plaatsvinden, daarover treft u in ons pakket een alternatief plan aan. Want wij zijn natuurlijk ook gaan kijken naar efficiency-ingrepen op dat vlak.
Daarnaast willen we over dit onderwerp nog benadrukken dat ook bij andere dorpshuizen activiteiten worden ontplooid die niet of niet zuiver vrijwilligerswerk betreffen. Als voorbeeld : een eigenaar of uitbater van een dorpshuis haalt daar zijn eigen inkomen uit. Ook in dat geval wordt niet “alles door vrijwilligers gedaan”.

De tweede “huishoudelijke mededeling” betreft de kwalificatie van de subsidie aan De Bolder. In de beantwoording van vragen in het raadsdocument 189-15 d.d. 14-08-2024 wordt ten aanzien van culturele activiteiten gesproken over waarderingssubsidies. Er zijn in de subsidieparagraaf veel kleinere organisaties die een dergelijke blijk van waardering van de gemeente ontvangen. Wij willen benadrukken dat het sociaal cultureel werk en de overige functies die De Bolder uitvoert niet via een waarderingssubsidie werden en worden gefinancierd. De Bolder heeft altijd een budgetsubsidie ontvangen. Dat is een subsidievorm van heel andere signatuur met als grondslag activiteitenplannen, tussentijdse evaluatiemomenten en verantwoording achteraf.
Een dergelijke financieringsvorm biedt voldoende beheersinstrumenten voor de gemeente. Als voor de financieringsvorm aanbesteding (lees: inkoop) wordt gekozen zoals het voorkeursscenario in het RID 198-12 bepleit, zal dit niet leiden tot eerder behalen van een gemeentelijke taakstelling. Ook zal de wens die bij sommige raadsleden leeft om “alles met vrijwilligers te doen” in die constructie niet worden bereikt.

Wij pleiten dan ook nogmaals nadrukkelijk voor het in stand houden van onze subsidierelatie met als randvoorwaarde de in ons alternatief plan voorgestelde efficiency-operatie. Het is daarbij wel

essentieel dat er sprake is van goede gemeentelijke regievoering op, wat wij zo mooi noemen: het preventieve veld. En dan wel op alle organisaties die net als De Bolder op dat veld opereren en van de gemeente subsidie ontvangen. Het moet voor iedereen duidelijk zijn wat de reikwijdte van het aanbod van die onderscheiden organisaties en De Bolder is en waar zij op elkaar moeten aansluiten. Een uitdaging op zich maar cruciaal voor het welslagen van de uitvoering en het beperken van de kosten (en daarmee de benodigde subsidiemiddelen voor het sociaal domein). Als er minder subsidie wordt verleend dan wordt aangevraagd dan moet met de gemeente afgesproken worden wat er dan wordt gedaan voor dat geld, maar nadrukkelijk ook wat er dan niet meer kan. Ook voor De Bolder geldt dit. In onze zienswijze, die u aantreft in het eerder aangekondigde pakket, werken wij dit verder uit.

Terugkomend op de organisaties in het preventieve veld: wij zien de dorpshuizen zeker als partners in dat veld, op zijn minst kunnen wij ze daarmee gelijkschakelen. Wij willen daarom ook een lans breken voor de sociaal culturele activiteiten die daar plaatsvinden of zouden moeten vinden; en eventuele subsidiemiddelen die daarvoor beschikbaar zijn of zouden moeten komen. Wij hebben tijdens het proces rond de herijking begrepen dat in allerlei huurconstructies van de gemeente met dorpshuizen inzet (ook door De Bolder) van sociaal cultureel werk was verdisconteerd. Wij hebben eveneens begrepen dat een aantal dorpshuizen al voldoende sociaal cultureel werk menen te hebben of dit zelf willen (gaan) verzorgen. De gemeentelijke wens dat De Bolder dit voor haar rekening neemt, komt daardoor in een ander licht te staan. Wij hebben in het RID gelezen over complexe afbouwprocessen, het oprichten van een subsidiefonds voor dorpshuizen en screening en herstel of vervanging van huurcontracten zodat zuivere huurrelaties ontstaan. Wij onderschrijven de wens om duidelijke en eenduidige constructies vorm te geven. Wij vragen de gemeente ten aanzien van het inrichten van een tweede multifunctioneel pand in Monnickendam om eenduidigheid zodat geen verschillen ontstaan die de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid van beide (de panden) runnende organisaties onder druk zetten en een streven naar “geen concurrentie, maar juist samenwerking”, in plaats van “beperkte concurrentievervalsende effecten” zoals in het RID van de heer Nieuwkerk over het pand aan het Galgeriet wordt beschreven. Maar bovenal bepleiten wij dat de gemeente processen simpel en behapbaar houdt. Zodat de in het RID over de dorpshuizen aangekondigde inzetten van een, dure, projectleider van buitenaf niet nodig is. En het budget dat daarvoor gereserveerd is, rechtstreeks kan worden toegevoegd aan het budget dat voor de dorpshuizen beschikbaar komt. Regelgeving van dit fonds kan heel goed worden toegevoegd aan de bestaande subsidieregels van de gemeente: ook een suggestie die valt onder de slogan Keep it simpel. Het beperkt ook de bijkomende problemen ten aanzien van stapelen van subsidies en discussies over “waar een subsidie aanvraag thuishoort”.

Als ik deze inspreekbeurt dus zou mogen samenvatten:
Simpel houden en verbeteren in plaats van afbreken. Met een gezonde, bestendige subsidierelatie met De Bolder en goede ondersteuning en subsidiëring van de andere dorpshuizen.

Dank u voor uw tijd. Wij wensen u succes bij de behandeling van het agendapunt over de herijking van de dorpshuizen; een succes dat mogelijk (hopelijk) ook op ons zal afstralen.